

סוד העלאת העולמות ברב וצ"ל ליום ג' אכול

1. אורות הקודש / חלק ד / עמוד תקיג / העלאת עולמות וברורים - א

ישנן שתי שאיפות אצילות, בירור בירורים, והעלאת עולמות. הראשונה היא מדת כל אדם, ועבודת הצדיקים של הדורות קשורה ברעיון יסודי זה. והשניה היא מדת יחידי עולם, ואבות עולם שאור רוח אפינו משיח ד' זורח בהם, מחשבתם קשורה ביסוד עבודתה. עבודת השבת, שהיא מדושנת עונג, היא למעלה מעבודה הראשונה, ואור עולם זורח על ישראל מקדושת העלאת העולמים. מבררי הבירורים, אף על פי שגם בהם ישנן מדרגות, אבל כללות כולם הוא התוכן של טוהר הכונה התכליתית של כל פעולה. והדברים מקיפים שאיפה פנימית, ומחשבה דבור ומעשה, בין בעיני מצוה ומוסר, בין בעיני רשות וטבע. אבל מעלי העולמים עומדים למעלה מהמגמה והתכלית, התכלית נעוצה אצלם בכל תנועה גשמית ורוחנית. לפעמים צדיק אחד מורכב משני הכחות, ומשמש שתי רשויות לפעמים הוא מברר ברורים ולפעמים אחרות מעלה עולמות. מצד העלאת העולמות תוכל לבא מדרגה עליונה כזאת שאין שום רע יוכל לפגע כלל. ומעין עולם הבא ועולם הבא עצמו מתגלה עליו, עד שאפילו תותי עקביה ג"כ מאיר. אין עוד מלבדו, והיא מדת רבי חנינא. עבודת מעלי העולמים היא עבודת משיח, להבאת גאולה לכל. אם היה דבר אחד בכל המציאות יוצא מכלל שאיפת טובם כבר היו יורדים לכלל מבררי בירורים. דוקא כשחושקים להאיר את נועם הטוב בכל ממש, ולהשביע צחצחות במקור הכל, וסוללים דרכים שזורמים בהם תמיד ח"י כל, עבודת עליית העולמים הולכת ומתגברת, כשלהבת העולה מאליה, בלא עמל רוח ונפש, כי אם במנוחה ועונג.

2. אורות הקודש / חלק א / עמוד רטו / הופעת הצירים האפשריים - מז

לפני התגלותה של הארת רוח הקודש הודאית, מתחילה הופעת הצירים האפשריים, שהענינים הרוחניים מתגלים בהם בצורה בולטת, כעין התגלותם של הדברים הגשמיים בחלום, על ידי כח המדמה. והדמיון, מרוה בלשד השכל והאידיאליות, הגבורה, והצניעות הפנימית, פועל את פעולתו. **רואים את נשמת הדברים. העולם בכללו, כל אדם וכל חי, כל צומח וכל דומם, כל כוכב וכל רקיע, כל נהר וכל ים, כל חזיון וכל תנועה, הכל מתאר בהדר הפנימיות הרוחנית שבהם. רואים איך הנשמות פורחות. מרגישים בפגישת כל אדם את תוכן הנשמה, החיה והפועלת, הרחבה והמקיפה, העשירה והמבולטת במרבית ענפיה, הרבה יותר ממה שמרגישים בפגישה הגופנית של החומר, הנופל ברשת החושים. החושים, הפרצוף, התנועות, הדבורים אינם כי אם פתחים וסדקים, שהאורה הגדולה של מציאותה השלמה הגדולה של הנשמה מתגלה יותר בהתפרצות שטפית על ידם. והדברים הולכים ומתחורים לפי רוב המעשה ולפי רוב התלמוד. לפי רוב זינוך הרעיון, לפי רוב חופש הרוח, ולפי רוב הדבקות העליונה האלהית, ההולכת ועולה, הולכת מדרגת הבירורים עד העלאת העולמות, ומהעלאת עולמות עד העמדת כל העולמים על מכונם, בשטח כל קומת הנשמה, בתור מרכבה לצור עולמים. האבות הם הם המרכבה.**

3. אורות התשובה / פרק ד - התשובה הפרטית היחידית והתשובה הכללית הצבורית העולמית, בעולם ובכנסת ישראל / ה

ה באמת אי אפשר להתרומם אל התשוקה הרוחנית של ישועת הכלל בלי תשובה פנימית עמוקה מכל חטא ועוון. אמנם יחיד ששב במובן זה מוחלים לו ולכל העולם כולו, וכן יכולים רבים להתעלות לתכונה האידיאלית הגנוזה בנשמת האומה ע"י תשובת היחיד, השב למטרה זו של התאפשרות הזרחת תשוקת גאון האומה בטהרתה.

4. שמונה קבצים / קובץ ב / נג.

בשביל שנשמתו של משיח היתה מושרשת בקליפת עמון ומואב, הניגוד לאור אלהים שבעממיות וגזעיות. והשורש ההרגשי והפסיבי ביחוד הזה, שייך הוא דוקא בענף הנקבי שבקליפה זו, שהוא היותר עז וקשה מהצד הזכרי שבה, נמתק משום כך הענף כולו ויצא מזוהמתו. ונמצא שדוד עצמו, שעל ידו נתעוררה עוד פעם השאלה של עמוני ולא עמונית, הוא בכח נשמתו. שאורו של משיח התגלה בה כבר בכל צביונו

בפנימיותו, גרם להוראה זו של היתר, שיצאה מדרשת עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית. וזה בא כבר בתכונה של העלאה, כלומר לא רק הניצוץ הפרטי עולה, אלא שבכחו כל העולם עולה, והכל מתמתק. וישי שהוא מאותם שמתו מעטיו של נחש, היה מהעוסקים בהעלאת העולמות, שאינם צריכים שום מגמה חוץ מעצם נטייתיהם, וכלום נתכוין ישי אבי להעמידני, אמר דוד, ונקרא נחש, שאינו מכוון כי אם לנטיית הנשיכה לבד. ובציור הנפש הפנימי ישנם צדיקים, שאם יותן להם חופש גמור, מתדמה בדעתם שהיו משמידים את הכל, את כל החי ואת היקום כולו. כדי שיחודש הכל בצורה יותר מעולה, ובכל מקום שנתן עינו מיד נשרף, מפני שהם אינם יכולים להסתגל לשפלותה של הבריאה המוגבלת, וכל זה הוא מפני עומק הגבורה של שלהבת הקדושה שבהם, שאינם סובלים כל דבר חוץ מהשלימות המוחלטת האלהית. ומאש קודש זה יצא כל חום הזריזות של חסד, משפט וצדקה, ומתגלה באור הנשמה החוש העליון של מורח ודאין. והיכה ארץ בשבט פיו, וברוח שפתיו ימית רשע, והיה צדק אזור מתניו, והאמונה אזור חלציו, וגר זאב עם כבש, ונמר עם גדי ירבץ, כשיופיע משיח, נחש דקדושה.

5. שמונה קבצים / קובץ ב / נב.

נב. יש עומק רע כזה, שאינו עולה על ידי שום בירור שבעולם, כי אם על ידי העלאת העולמות בכלל. וטוב עליון נופל לפעמים בעמקי תהום כאלה, כדי שיהיה ההכרח דוחק להעלות את העולמות, כי אפילו ניצוץ אחד מהטוב האלהי מכריע את כל העולמות כולם לבוא לידי עלייה.

6. אוצרות הראי"ה / תקצירים לספריו / ב. תקציר לספרי "אורות הקודש" / "אורות הקודש" כרך שלישי

הצדיקים הנגלים פועלים גלויות להטבת פני החברה. אבל הצדיקים הנסתרים מעולים מהם, כי כל טוב שבעוה"ז הוא מדוד ושקול (איננו אינסופי) והצדיק הנגלה מודה שיש רע, חוסר והעדר, אחר כלות מעשה ההטבה. אבל הצדיקים הנסתרים שרויים בעולם שכולו טוב, אינסופי (רעיוני). זהו ההבדל בין מאורות (אותיות "מת אור") ל"אורות" (עיין זהר ח"א דף יט, לג): והם שואפים להתעלות [ו' שרוקה] של עצמם ושל העולם, לא רק הטבה גרידא. מכיון שהעולם סביבם אינו מבין זאת, הם מסתגרים ומסתתרים; וכל אימת שיתגלה בעולם צדיק כזה, נעלם אורו האמתי (ויש בזה הפסד מסוים). "וצפונך" (תהלים יז) לשון מצפון וסתר.

7. ערפלי טוהר / עמוד כא

עד שאפילו תותי כרעיה גם כן מאיר, אין עוד מלבדו, והיא מידת רבי חנינא.

(תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף טז עמוד ב)

אמר רבי יוחנן: למה נקרא שם כשפים - שמכחישים כחא"ל של מצלה. אין עוד מלבדו, אמר רבי חנינא: אפילו לדבר כשפים. ההיא איתתא דהות קא מהדרא לנספא צפרא מתותי כרעיה דרבי חנינא. אמר לה: אי מסתייצת - זילי צפדי, אין עוד מלבדו כתיב. איני, והאמר רבי יוחנן: למה נקרא שם כשפים - שמכחישים כחא"ל של מצלה! - אפי' רבי חנינא דנסיש לכותיה)

עבודת מעלי העולמים היא עבודת משיח, להבאת גאולה לכל. אם היה דבר אחד בכל המציאות יוצא מכלל שאיפת טובם, כבר היו יורדים לכלל מבררי בירורים. דוקא כשחושקים להאיר את נועם הטוב בכל ממש, ולהשביע צחצחות במקור הכל, וסוללים דרכים שזורמים בהם תמיד חיי כל, עבודת עליית העולמים הולכת ומתגברת, כשלהבת העולה מאליה, בלא עמל רוח ונפש, כי אם במנוחה ועונג.

יש עומק רע כזה, שאינו עולה על ידי שום בירור שבעולם, כי אם על ידי העלאת העולמות בכלל. וטוב עליון נופל לפעמים בעמקי תהום כאלה, כדי שיהיה ההכרח דוחק להעלות את העולמות, כי אפילו ניצוץ אחד מהטוב האלהי מכריע את כל העולמות כולם לבוא לידי עלייה.

בשביל שנשמתו של משיח היתה מושרשת בקליפת עמון ומואב, הניגוד לאור אלהים שבעממיות וגזעיות. והשורש ההרגשי והפסיכי ביחוד הזה, שייך הוא דוקא בענף הנקבי שבקליפה זו, שהוא היותר עז וקשה מהצד הזכרי שבה, נמתק משום כך הענף כולו ויצא מזוהמתו. ונמצא שדוד עצמו, שעל ידו נתעוררה עוד

פעם השאלה של עמוני ולא עמונית, הוא בכח נשמתו. שאורו של משיח התגלה בה כבר בכל צביונו ובפנימיותו, גרם להוראה זו של היתר, שיצאה מדרשת עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית. וזה בא כבר בתכונה של העלאה, כלומר לא רק הניצוץ הפרטי עולה, אלא שבכחו כל העולם עולה, והכל מתמתק. וישי, שהוא מאותם שמתו מעטיו של נחש, היה מהעוסקים בהעלאת העולמות, שאינם צריכים שום מגמה חוץ מעצם נטייתיהם, וכלום נתכוין ישי אבי להעמידני, אמר דוד, ונקרא נחש, שאינו מכוון כי אם לנטיית הנשיכה לבד. ובציור הנפש הפנימי ישנם צדיקים, שאם יותן להם חופש גמור, מתדמה בדעתם שהיו משמידים את הכל, את כל החי.

8. אוצרות הראי"ה / תקצירים לספריו / ז. תקציר לספר "ערפלי טוהר" דף כ'-כ"א

"ישנן שתי שאיפות" - יש תפקיד מסוים של מבררי בירורים הלכתיים (מה אסור ומה מותר). בכך עסקו הצדיקים של הדורות הראשונים. ויש תפקיד של העלאת העולמות (עיין "שער הכוונות" לאריז"ל, דרוש תפלת השחר, דרוש שני, ודרוש תוספת שבת, דרוש שני). בתפקיד זה עוסקים יחידי העולם, אבות העולם, שנוצץ בהם רוח המשיח, להעלות אבי"ע בחול כמו בשבת.

"מבררי הביורים" - אלו (מבררי ההלכה הנ"ל) מכוונים בכל פעולה שעושים אל התועלת המסוימת שתביא (עיין "דרך ה'" לרמח"ל, ח"ד פ"ט קטע ב', כל סיבה תביא אל מסובב, עד התכלית האחרונה). אבל בעלי התפקיד השני עוסקים במה שקראו החסידים "העלאת המחשבות" ("צוואת הריב"ש", מהד' ירושלים, תש"ח, עמ' כב, כג) וזהו בכל תנועה, גשמית ורוחנית.

"בשביל" - ביאור "קליפת עמון" (לשון עממיות) "ומואב" (גזע אב). יש הבדל בין זכר שבקליפה שהוא פעיל, לבין הנוקבא (סבילה). ועיין ב"פרדס רמונים" לרמ"ק, שער התמורות, סוף פרק חמישי, כי מדת נוק' מזיקה יותר מאשר דוק' (אף שבספר עץ חיים, שער הקליפות פ"ב, משמע להיפך) והתיקון נעשה ע"י דוד, אשר על ידו נתעוררה השאלה (יבמות עו): (ותיקן את אביו שנקרא "נחש" (ב"ב יז). כי דוד הוא מן קבוצה שניה, שהוזכרו בער"ט (דף כ.). המעלים את המחשבות ואת העולמות, בכל נטיה ונטיה. לפעמים נדמה כי הצדיק היה מחריב את כל עוה"ז (כמעשה רשב"י, שבת לג: (ומדת יצחק המקטרגת להביא "מטעמים", חובין דעלמא (זהר ח"ג דף רנח:)) ולבסוף בא מכאן חסד.

9. אגרות הראיה (מוסד הרב קוק) / כרך ב / תקנה

ומה שמחפני כת"ר, שנעשיתי לעת זקנותי "ציוניסט", להקריב את נשתי בשביל ישוב-ישראל בא"י, - אהובי, אם כל ה"ציוניסטים" יהיו אוהבים את א"י ורוצים בישוב אה"ק בזאת הכונה והמטרה הקדושה שאני מתכוין אליה, בשביל שהיא ארץ-ד', שבחר בה השי"ת וחבבה מכל העולם כולו, ויש בה סגולות קדושה לנבואה, ולהשראת רוח"ק, ולזכות ע"י ההליכה בה לעוה"ב, ואפילו על רשעים מגינה זכותה, - שהרי אפילו שפחה כנענית שבא"י מובטחת היא שהיא בת עוה"ב, ובודאי אין הגמרא מדברת בשפחה צדקנית שהיא בלא"ה בת עוה"ב, ואפילו חסידי אוה"ע יש להם חלק לעוה"ב, וק"ו שפחה דמייחבא במצות, אלא ודאי בסתם שפחה שהיא שפלה ומעשים רעים ומדות רעות מצויים בה, כד' הש"ך לענין עבדים, ומ"מ מהני לה זכות א"י לזכותה שתהי' מובטחת שהיא בת עוה"ב - ואפילו, מעשו הרשע נתיירא יעקב אבינו ע"ה שמא תעמד לו זכות ישיבת א"י, וק"ו לזרע קודש זרע בחונים" בני אברהם יצחק ויעקב, דאע"ג דלית בהו הימנותא איקרו בני מעלי וכדעת ר' מאיר, דהלכתא כותי' בהא, (וכמו שסתם הסלח "בין כך ובין כך קרויים לך בניים" וכן בתשו' הרשב"א ח"ב סי' קצד וסי' רמב), ואם ספק נפשות להקל אמרו בחי"י-הגוף ק"ו בחי"י-נצח, שמדת-החסד בהם גדולה היא הרבה מאד וכל המתאמץ להטות כלפי-חסד ולהמליץ על ישראל אפילו כשאין עושים רצונו ש"מ ה"ז משובח, וק"ו שיש למצא בכל אחד ואחד גם בקלים שבישראל כמה מרגליות יקרות של מעשים טובים ושל מדות טובות מה שאין לשער, שבודאי א"י מועילה להם להעלותם ולקדשם, ואם אין הדבר נראה בגלוי בהם יראה בזרעם ובזרע-זרעם, ככתוב: "יראה על עבדיך פעלך והדרך על בניהם", ואם יהיו כל ה"ציוניסטים" חושבים כן תהיה בודאי תפארת גדולה לכל גדול בישראל ולכל גאון וצדיק להיות "ציוניסט" כזה, וגם כ"ג אינו צריך להתבייש מ"ציוניסטיות" כזאת...

ומה שכותב שכאבו נעכר על שאיש כמוני ילך בדרך כזה, דרך מסוכן, - מה שהרהיבני בטובו לומר שאני אדם גדול, לא יטעה אותי מלהכיר שפלותי, וערכי הפעוט, שכלא נחשב, אבל הדרך שאני הולך עליה

בעבודת ד' ית"ש ידע אדוני שהרבה עמלתי עליה, בדמי בבשרי במוח-עצמותי, ובכל כחותי, עד שהאיר השי"ת ברחמיו את עיני לעמוד עליה, ולפני איננה דרך מסובנה כלל כ"א דרך-הקודש יקרא לה. ובזוהר אמרו על "אורח צדיקים כאור נוגה", אפילו אורחא חדתא דעבדין צדיקיא כאור נוגה הוא הולך ואור עד נכון היום, ואני בעניי איני ראוי לשם צדיק, והלואי שיזכני השי"ת ונאוכל בלב שלם לומר: כגון אנא בינוני. אבל האורח שאני מתאמץ ללכת בה הוא ב"ה אורח צדיקים באין שום ספק, וכל מי שיתנהג כמנהגי ויתחבר עמי בתורה ובעבודת השי"ת, בחפץ לב, ובאמונת-חכמים אמתית, יזכה לראות את האור ואת האמת שיש בדרך-ישרים סלולה זו, המוארה מאור חסד עליון, "חסד לאברהם- יומא דאזיל בכולהו יומין", והחכמה העליונה דוקא באור החסד היא מאירה.

10. מדבר שור / הדרוש האחד ועשרים

"והנה ד' נצב עליו" "א"ר אבהו משל לבן מלכים שהיה ישן על גבי עריסה והיו זבובים שוכנים עליו, כיון שבאה מניקתו שחה עליו מניקתו וברחו מעליו. כך בתחלה 'והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו', כיון שנתגלה עליו הקב"ה ברחו מעליו". ראוי להתבונן מה הוסיף ר"א במשל שלו להבינו מענין הפרשה מה שעד כה לא ידענו. גם למה ברחו המלאכים בגילוי כבוד השי"ת, הלא להיפך מצינו, במקום שכבודו ית' יראה יראו שמה משרתיו עושי רצונו, עד"ה: "ובא ד' אלהי כל קדשים עמך"...

והנה הסולם שראה הוא ודאי כל פרקי התולדה שהכין השי"ת אותם, שיהיו כולם מדרגות לבא אל התכלית הנרצית לו ית', עד שיבאו אל התכלית. והנה התולדה היא מיוסדת ע"פ הדרגה הראוי' לאוה"ע, משא"כ מעלתן של ישראל אינה מתנהגת כלל ע"פ התולדה כ"א בסדר אחר מכוון ממנו ית'. ע"כ ראה הסולם ומלאכי אלהים המושגחים ממנו ית' בכלל, לסדר דרכי התולדה אצל כל העמים. אבל בנוגע אליו, אין לא סולם ולא מלאכים, כי א"צ למדרגת ישראל ההשלמה ההדרגית של התולדה ולא הסיבות הטבעיות להשלמתם, כ"א גם בשפל המצב "והנה ד' נצב עליו" א. אבל כ"ז שהאדם והעם הוא בעולם, הרי הוא נפעל מחמת התולדה, שהרי הסיבות שבתקופות הזמנים פועלות הרבה על הנהגת האומות ודעותיהן. ואיך יקום יעקב בהיותו קטן להנהיג הנהגה שהיא רחוקה מסדר הרוח השורר בעולם ע"פ התולדה, שהמה באמת מלאכי אלהים העולים ויורדים על הסלם. אמר כי ע"י התגלות כבוד השי"ת והשגחתו על ישראל, יכירו הכל כי אין לרוח התולדה יחש עמם, ע"כ יסורו מלהיות לשטן לישראל. ואפי' בדרך הנהגה הטבעית תהי' תורת ישראל מתקבלת אל הכל, אע"פ שהיא זרה מאד לפי רוח השורר בעולם, כי לא באו עדיין לזאת המעלה להכיר עוזה ותפארתה. ע"כ הי' המשל לבן מלכים שישן, בקטנותו, גם הוא ישן שכוחותיו נרדמים בו, כן ישראל בגלות עוד לא בא אל תכלית שלמותו, גם נרדמו בו שלמויותיו הראויות אפי' לפי הזמן. והיו הזבובים שוכנים עליו, כענין רוחות ודעות האומות המנגדות מאד לדעת וסדר הנהגת ישראל בעולם. אבל כיון ששחה עליו מניקתו, שיתגלה על ישראל כבוד השי"ת, אפי' רק כפי ההתחלה שתהי' לפי ערכם וקטנותם, מ"מ כיון שראו סדר שלו מתנהג בהשגחה פרטית, מיד ברחו כולם. ויכירו שעניני הדעות והנימוסים ההולכים ושוררים מצד סדר התולדה של כל העמים דבר אין להם עם ישראל. ע"כ יכירו ג"כ שראוי להניח לימוד ההשתלמות של התולדה, ולהנות מאורן של ישראל ההולך ואור עד נכון היום.

והנה חסדו ורחמינו ית' יראה יראו שמה משרתיו עושי רצונו, עד"ה: "ובא ד' אלהי כל קדשים עמך"...